

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/56/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614206696
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8614206696.5

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. a JUDr. Anny Kovalovej, PhD. v právnej veci žalobcu: Slovak Telekom, a.s., so sídlom v Bratislave, na ul. Bajkalskej č. 28, IČO: 35 763 469, právne zastúpeného JUDr. Petrom Škerlíkom, CSc., advokátom so sídlom v Dolnom Kubíne, na ul. J. Ťatliaka č. 2051/8, proti žalovanej: A. L., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej vo P., na ul. R. č. XXX/XX, právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, na ul. Sov. hrdinov č. 163/66, o návrhu žalovanej na obnovu konania, o späťvzati návrhu, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Svidník zo dňa 24.06.2021 č.k. 8C 133/2014-243, takto

rozhodol:

Zrušuje uznesenie vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

- Prvoinštančný súd v dôsledku späťvzatia návrhu na obnovu konania konanie zastavil a vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.
- Výrok o trovách odôvodnil ustanovením § 257 C.s.p., podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.
- V danom prípade žalovaná podala návrh na obnovu konania ešte v roku 2014 v dobrej viere, že bude v konaní úspešná vzhľadom na rozhodovaciu prax v obdobných veciach v danom čase. Skutočnosť, že v priebehu konania s odstupom času sa zmenila rozhodovacia prax súdov bez zavinenia žalovanej, je dôvod hodný osobitného zreteľa na to, aby súd výnimočne v konaní nepriznal nárok na náhradu trov konania žiadnej strane. Súd prvej inštancie preto vyslovil, že žiadnej strane sa právo na náhradu trov nepriznáva.
- Proti tomuto uzneseniu, a to konkrétne proti výroku o trovách konania, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol uznesenie zmeniť tak, aby žalovaná bola zaviazaná na náhradu trov konania žalobcovi v rozsahu 100 %. Ako dôvod uviedol, že aplikácia ust. § 257 C.s.p., spôsobom ako to urobil prvoinštančný súd, je nesprávna a nezodpovedá jeho účelu a ani zaužívanej právnej praxi. Podľa ustálenej judikatúry súdov má aplikácia predmetného ustanovenia v prípade, ak má účastník vo veci plný úspech, vždy výnimočný charakter a výklad tohto ustanovenia má byť reštriktívny, čo súd nerešpektoval. Nepriznanie náhrady trov bolo odôvodnené nepravdivo, keď do odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančný súd uviedol, z akého dôvodu žalovaná zobrala návrh na obnovu konania späť. Žalovaná totiž späťvzatie vôbec neodôvodnila. Je to zrejme z podania žalovanej zo dňa 31.05.2021. Je viac ako neobvyklé, aby súd v odôvodnení rozhodnutia iniciatívne uvádzal dôvody, ktoré akože viedli žalovanú k späťvzatiu návrhu. Tu však treba prihliadať aj k tomu, že žalovaná je dlhoročnou zamestnankyňou súdu, a teda nie je možné vylúčiť, aby svoju úlohu pri rozhodovaní zohrala aj táto skutočnosť. Žalobca je presvedčený, že dôvodom, ktorý viedol žalovanú k späťvzatiu nebola žiadna zmena rozhodovacej

praxe, ale skutočnosť, že po tom, ako v predmetnej veci vydal Ústavný súd Slovenskej republiky Nález zo dňa 16.05.2018, ktorým rozhodol, že práva žalobcu na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 09.08.2017 vo veci 5Cdo 155/2016 porušené, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Následne Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 29.10.2019 vo veci 5Cdo 134/2018 uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co 24/2016 zo dňa 04.08.2016 zrušil a žalovanej bolo jasné, že na povolenie obnovy konania, ktorej sa domáhala, nebol a nie je žiadny právne relevantný dôvod.

5. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací už vo veci raz rozhodol, keď uznesením zo dňa 31.01.2022 č.k. 7Co 50/2021-257 potvrdil uznesenie vo výroku o trovách konania.

6. V dôsledku dovolania podaného zo strany žalobcu, Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 29. júna 2023 č.k. 5Cdo 154/2022 - 282 uznesenie Krajského súdu v Prešove z 31.01.2022 sp. zn. 7Co 50/2021 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

7. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalovaná zobrala návrh na obnovu konania späť nielen podaním z 03. augusta 2020 (č.l. 223 spisu), ale aj prostredníctvom právneho zástupcu podaním zo dňa 28.04.2020 (č.l. 221 spisu), ktoré žalobcovi doručené nebolo. V danom prípade ide o podanie, ktoré zasahuje do samotnej existencie konania, resp. jeho ďalšieho pokračovania, preto bolo nevyhnutné, aby sa s jeho obsahom oboznámil žalobca. O to viac, keď na jeho základe súdy v základnom konaní rozhodli o nároku na náhradu trov konania strán. V zmysle rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vydaného dňa 13. januára 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republiky je preto nevyhnutné konštatovať, že týmto postupom odvolacieho súdu, ktorý nedoručil predmetné podania protistrane, došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a zároveň k porušeniu práva dovolateľky na spravodlivý proces, čo je potrebné považovať za procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) C.s.p.

8. Za dôvodnú sa považovala aj námietka týkajúca sa preskúmateľnosti dôvodov aplikácie § 257 C.s.p. Odvolací súd za dôvod hodný osobitného zreteľa považoval zmenu posudzovania prípustnosti dovolania zo strany Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na základe uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky vydaného vo veci Plz. ÚS 1/2018, ktorú zmenu súdnej praxe, ku ktorej došlo po viac ako troch rokoch od podania návrhu na obnovu konania, žalovaná predvídať nemohla. Neuviedol však už to podstatné, a to aký vplyv mala táto zmena judikatúry na posudzovanie právnych podmienok návrhu na obnovu konania, pretože táto okolnosť by na posudzovanie aplikácie § 257 C.s.p. mohla mať vplyv.

9. Vzhľadom na vyššie uvedené bolo odvolaciemu súdu uložené predmetné podanie doručiť žalobcovi a až následne pokračovať v odvolacom konaní. V ňom si bude musieť v prvom rade vyriešiť otázku zákonného sudcu súdu prvej inštancie. Na č.l. 233 spisu sa nachádza podanie JUDr. Márie Tvrdíkovéj, v ktorom uvádza, že s ohľadom na osobu žalovanej, s ktorou je v priateľskom pomere, žiada o vylúčenie z prejednávania a rozhodovania tejto veci. Zo spisu však už nevyplýva ako bolo s týmto podaním naložené, resp. či bolo vydané rozhodnutie podľa § 50 ods. 2 C.s.p. a s akým výsledkom.

10. Odvolací súd po vrátení veci Najvyšším súdom Slovenskej republiky späťvzatie návrhu na obnovu konania zo dňa 28.04.2020 (č.l. 221 spisu) doručil na vyjadrenie právneho zástupcovi žalobcu.

11. Žalobca vo vyjadrení nachádzajúcom sa na č.l. 297 a 298 spisu navrhol zmeniť uznesenie prvoinštančného súdu vo výroku o trovách konania tak, že žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi trovy konania a trovy právneho zastupovania v rozsahu 100 %.

12. Následne bol spis predložený prvoinštančnému súdu za účelom rozhodnutia o vylúčení sudkyne JUDr. Márie Tvrdíkovéj z prejednávania a rozhodovania veci v zmysle ust. § 50 ods. 2 C.s.p.

13. Prvoinštančný súd uznesením zo dňa 16.04.2024 č.k. 1SprV 5/2024-3 rozhodol, že sudkyňa JUDr. Mária Tvrdíková nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. SK-8C 133/2014. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.04.2024.

14. Odvolací súd opätovne v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal uznesenie v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného je opodstatnené.

15. V danom prípade výrok o trovách bol odvodený citáciou ust. § 257 C.s.p. a stručným konštatovaním o zmene rozhodovacej praxe súdov, ku ktorej došlo s odstupom času po podaní návrhu na obnovu konania v roku 2014.

16. Ustanovenie § 257 C.s.p. umožňuje súdu výnimočne nepriznať náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Jeho účelom je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než vyplynie z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa.

17. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní vyplývajúcou z ust. § 255 C.s.p. Aplikácia ust. § 257 C.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 a nasl. C.s.p., súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Uplatnenie tohto osobitného kritéria na nepriznanie náhrady trov konania prichádza do úvahy len výnimočne a má sa vykladať prísne reštriktívne. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 C.s.p. sa nesmie javiť ako neprímeraná tvrdosť voči stranám sporu a nesmie odporovať dobrým mravom.

18. V prípade zastavenia konania náhradu trov upravuje ust. § 256 ods. 1 C.s.p. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

19. V prejednáwanej veci to bola žalovaná, ktorá späťvzatím návrhu na obnovu konania zavinila zastavenie konania, a preto v zmysle ust. § 256 ods. 1 C.s.p. by v zásade mala znášať trovy konania vzniknuté protistrane. Možnosť odkloniť sa od aplikácie tohto ustanovenia je daná jedine pri existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa umožňujúcich výnimočne nepriznať náhradu trov konania (§ 257 C.s.p.). Tieto dôvody hodné osobitného zreteľa však musia byť v rozhodnutí náležite odôvodnené. V tomto smere rozhodnutie o trovách požiadavku riadneho a presvedčivého odôvodnenia nespĺňa. Z odôvodnenia rozhodnutia sa nedá zistiť, aký vplyv mala zmena judikatúry na posudzovanie právnych podmienok návrhu na obnovu konania.

20. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ustanovenie § 220 CSP. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia.

21. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Obdobným spôsobom náležitosti odôvodnenia rozsudku upravovalo ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. v znení účinnom do 30.06.2016.

22. Možnosť primeraného použitia ust. § 220 ods. 2 C.s.p. i na odôvodnenie uznesenia priamo vyplýva z ust. § 234 ods. 2 C.s.p.

23. Štruktúra odôvodnenia rozhodnutia je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ust. § 220 ods. 2 C.s.p., dochádza nielen k tomu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutie odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje stranám sporu posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa správal pri svojom rozhodovaní o veci samej.

24. Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa strane odníma možnosť v odvolacom konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy, nakoľko je problematické zaujímať stanoviská k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu.

25. Keďže vydanie nepreskúmateľného rozhodnutia je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, ktorým bolo znemožnené žalobcovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. uznesenie vo výroku o trovách konania zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 C.s.p.).

26. Po vrátení veci bude úlohou prvoinstančného súdu svoje rozhodnutie vo vzťahu k možnosti aplikácie ust. § 257 C.s.p. odôvodniť tak, aby spĺňalo náležitosti vyplývajúce z ust. § 220 ods. 2 C.s.p. a následne opätovne rozhodnúť o náhrade trov konania.

27. Súd prvej inštancie, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 C.s.p.) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

28. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).